

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Ný rammatilskipun Evrópusambandsins um úrgang

Lúðvík E. Gústafsson
verkefnisstjóri

Tilskipunin

Tók gildi 12. desember 2008 og er skráð sem 2008/98/EB

Leysir af hólmi 3 eldri tilskipanir

- **2006/12/EB um úrgang sem er að grunni frá 1975**
- **91/689/EB um spilliefni**
- **75/439/EB um olíuúrgang**

Er sett af Evrópuþingi og ráðherraráði ESB

Efnisyfirlit

49 ástæður og forsendur fyrir útgáfu

Kafli 1 Innihald, gildissvið og skilgreiningar

Kafli 2 Almenn ákvæði

Kafli 3 Úrgangsstjórnun

Kafli 4 Starfsleyfi og skráningar

Kafli 5 Áætlanir

Kafli 6 Eftirlit og skráarhald

Kafli 7 Lokaákvæði

Viðauki I: Förgunaraðferðir, **Viðauki II:** Endurnýtingaraðferðir, **Viðauki III:** Eiginleikar úrgangs sem skera úr um hvort hann sé hættulegur, **Viðauki IV:** Dæmi um aðgerðir sem vitnað er til í grein 29, til að draga úr myndun úrgangs, **Viðauki V:** Samanburðarlisti greina á milli tilskipana 2006/12/EB, 75/439/EB, 91/689/EB og 2008/98/EB

Úr ástæðum og forsendum

- 6) Megintilgangur sérhverrar stefnu um meðhöndlunar úrgangs ætti að vera að draga úr neikvæðum áhrifum myndunar og meðhöndlunar úrgangs á heilsu fólks og umhverfið.
- 7) Að draga úr myndun úrgangs á að vera forgangsverkefni úrgangsmeðhöndlunar. Næst í röðinni kemur endurnotkun og efnisendurvinnsla er æskilegri en orkunýting að því gefnu að hún sé besta lausnin fyrir vistkerfi.
- 25) Kostnaður vegna myndunar og meðhöndlunar úrgangs endurspegli álag þessara þátta á umhverfið.
- 28) Tilskipun þessi hefur m.a. þann tilgang að færa ESB nær því að verða endurvinnslusamfélag.
- 42) Hagrænir hvatar geta skipt sköpum þegar kemur að því að draga úr myndun úrgangs og að auka endurvinnslu.

Efni tilskipunarinnar 1

Grein 1 Innihald tilskipunar og gildissvið

Grein 2 Undanþágur

Grein 3 Skilgreiningar

Grein 4 Skipan úrgangsmeðhöndlunar

1. mgr. : Skipan úrgangsmeðhöndlunar - forgangsröð:

a) draga úr myndun úrgangs, b) endurnota, c) endurvinna, d) endurnýta, svo sem orkunýting, e) farga

2. mgr. : **Aðildarríki skulu grípa til aðgerða** sem hvetja menn til að velja þær leiðir sem skila mestum umhverfislegum ávinningi. Getur haft í för með sér að einstakar tegundir úrgangs meðhöndlast öðruvísi en skv. forgangsröðun, með beitingu lífsferilshugsunar.

Mótun úrgangslaga og stefnumótun fyrir stjórnun úrgangs **skal vera** gegnsæ og með hliðsjón af fyrirliggjandi reglum um þátttöku almennings og hagsmunaaðila ef til eru.

Tekið skal mið af varúðarreglu og sjálfbærni, tæknilegum og fjárhagslegum möguleikum. Verja auðlindir og vernda umhverfið, heilsu manna, hafa í huga félagsleg og fjárhagsleg áhrif lagasetningar.

Efni tilskipunarinnar 2

- Grein 5** Aukaafurðir
- Grein 6** Hvenær er úrgangur ekki lengur úrgangur
- Grein 7** Úrgangslisti
- Grein 8** Útvíkkuð framleiðendaábyrgð
- Grein 9** Að draga úr myndun úrgangs – ástandsskýrslur framkvæmdastjórnar
- Grein 10** Endurnýting
- Grein 11** Endurnotkun og endurvinnsla
- Grein 12** Förgun
- Grein 13** Aðildarríki **skulu stjórna** úrgangsmeðhöndlun þannig að ekki sé hætt á heilsutjóni og umhverfisryrnun, að loft, vatn og jarðvegur **séu ekki menguð**, að dýr og plöntur **verði ekki fyrir skaða**, að úrgangsstjórnun **valdi ekki** hávaða og ólykt og sveitir og sérstakir staðir **verði ekki** fyrir neikvæðum áhrifum.

Efni tilskipunarinnar 3

Grein 14 Kostnaður

Í samræmi við mengunarbótareglu, **skal kostnaður úrgangsstjórnunar greiddur** af þeim sem framleiðir úrgang eða sá sem er núverandi eða fyrrverandi úrgangshafi

Aðildarríki **mega ákveða** að kostnaður úrgangsstjórnunar verði greiddur að fullu eða að hluta til af framleiðanda vöru sem verður síðar að úrgangi og að dreifiaðilar taki á sig hluta af kostnaði.

Grein 15 Ábyrgð úrgangsstjórnunar

1. mgr.: Aðildarríki **skulu tryggja** að úrgangsstjórnun sé framkvæmd af þeim sem myndar úrgang eða er úrgangshafi, eða af einhverjum aðila sem hann tilnefnir....

2. mgr.: Sem almenn regla **skal ábyrgð á endurnýtingu eða förgun ekki enda** með framsali framkvæmdar frá upphaflega úrgangsframleiðanda...

3. mgr. Aðildarríki **mega ákveða** að framleiðandi vöru sem síðar verður að úrgangi beri alla ábyrgð eða að hluta til, á úrgangsstjórnun og að dreifiaðilar beri einnig hluta ábyrgðar í úrgangsstjórnun...

Efni tilskipunarinnar 4

Grein 16 Reglur um sjálfsnægtir og nálægð

Grein 17 Eftirlit með spilliefnum

Grein 18 Bann við blöndun spilliefna

Grein 19 Merking spilliefna

Grein 20 Spilliefni frá heimilum

Grein 21 Úrgangsolía

Grein 22 Lífúrgangur

Aðildarríki **skulu grípa** til aðgerða til að örva sérsöfnun lífúrgangs fyrir jarðgerð eða gasvinnslu (digestion), meðhöndlun lífúrgangs sem hefur í för með sér mikla umhverfisvernd, og að örugg efni úr vinnsluferlum lífúrgangs verði notuð. Framkvæmdastjórnin á að láta fara fram mat á stjórnun lífúrgangs, e.t.v. tillögu um tilskipun. Kanna á möguleika að setja lágmarkskröfur fyrir meðhöndlun lífúrgangs og gæðakröfur fyrir moltu (kompost) og meltu.

Grein 23 Starfsleyfi

Grein 24 Undanþágur frá starfsleyfi

Grein 25 Skilyrði fyrir undanþágur

Grein 26 Skráning þeirra sem meðhöndla úrgang og þurfa ekki starfsleyfi

Efni tilskipunarinnar 5

- Grein 27** Tæknilegar lágmarkskröfur
- Grein 28** Áætlanir um úrgangsstjórnun
- Grein 29** Aðgerðaráætlanir til að draga úr myndun úrgangs
1. mgr.: Aðildarríki **skulu setja upp** aðgerðaráætlun um hvernig megi draga úr myndun úrgangs fyrir 12. 12. 2013...
- Grein 30** Mat og endurskoðun á áætlunum
- Grein 31** Þátttaka almennings
1. mgr.: Aðildarríki **skulu tryggja** að hagsmunaðilar, stofnanir og almenningur komi að gerð áætlana
- Grein 32** Samvinna milli aðildarríkja um áætlanagerð
- Grein 33** Upplýsingagjöf til framkvæmdastjórnarinnar
- Grein 34** Eftirlit
- Grein 35** Skráahald

Efni tilskipunarinnar 6

- Grein 36** Eftirfylgni og viðurlög
- Grein 37** Skýrslugerð og endurskoðun
- Grein 38** Túlkun og aðlögun að tækniframförum
- Grein 39** Aðstoðarnefnd
- Grein 40** Innleiðing tilskipunarinnar
- Grein 41** Niðurfelling eldri tilskipanna og ákvæði til að brúa millibilsástand
- Grein 42** Gildistaka
- Grein 43** Tilskipunin er stíluð á aðildaríkin og undirskriftir

Til athugunar við innleiðingu

1. Að draga úr álagi á umhverfið: fækka urðunarstöðum, leggja áherslu á að úrgangur verði skaðlaus á líftíma einnar kynslóðar.
1. Hvernig á að nota lífsferilshugsun? Taka tillit til íslenskra aðstæðna.
2. Tækniröfur í meðhöndlun úrgangs taki mið af aðstæðum á hverjum stað.
3. Kostnaður við meðhöndlun úrgangs verði ekki greiddur úr samfélagssjóðum heldur af þeim sem valda úrgangi og eru úrgangshafar

Til athugunar við innleiðingu

5. Hlutverk þeirra aðila sem koma að meðhöndlun úrgangs verði með skýrum hætti. Tekið verði fullt tillit til ákvæða í greinum 8 og 15.
6. Gerð verði framtíðaráætlun um meðhöndlun lífúrgangs sem hefur hliðsjón af íslenskum aðstæðum.
7. Skilgreint verði hvaða leiðir í meðhöndlun úrgangs hafi minnst áhrif á umhverfið, miðað við mismunandi aðstæður á Íslandi.